

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 356.

Tredie Session.

100de Møde.

Onsdagen den 17de Marts.

(Forts.)

Monrad (forts.): Jeg nægter ingenlunde, at der altid bliver noget Vilkaarligt ved den her foreslaaede Taxation, som vi forøvrigt have søgt paa anden Maade at raade Bod paa, men man kan virkelig ikke saaledes aldeles forkaeste Taxationen og sige, at den slet ikke skulde have Noget at betyde. Den ærede Rigsdagsmand for Frederiksborg (Madvig) har fremdeles yttret, at det var yderst uheldigt, at Overgangen paa en Maade skeete efterhaanden, idet Godseieren derved blev sat ud af Stand til at kunne træffe Disposition over sine Capitaler, og det var noget Andet, dersom det skeete paa een gang og ved eet Salg, thi saa kunde han derved kaste sig ind paa andre Veie, paa andre Speculationer; men efter det Forslag, der i saa høi Grad har tiltalt den ærede Rigsdagsmand, vil dette jo ogsaa skee efterhaanden, efter det Forslag vil Overgangen ogsaa kun skee efterhaanden (Madvig: Det var ikke min Mening!). Jo, hvis jeg ikke ganske har misforstaaet den ærede Rigsdagsmand, saa fremhævede han netop, at det skulde skee efterhaanden, men, naar det ikke har været den ærede Rigsdagsmands Mening, saa skal jeg ikke dvæle længere derved. Jeg troer, at vi, ved Bedømmelsen af det foreliggende Spørgsmaal, maae holde os til de virkelig bestaaende Retsforhold og til den bestaaende Lovgivning; det kan ikke nytte Noget, at vi ville tage andre Hensyn og putte dem ind i den bestaaende Lovgivning, i de bestaaende Lovbestemmelser. Et saadant Hensyn var det, som den ærede Rigsdagsmand for Frederiksborg Amts 4de District (Madvig) vilde putte ind i de be-

staaende Lovbestemmelser, idet han vilde, at der skulde være en Bestemmelse om, at Bønderstanden skulde sidde paa saadanne Vilkaar, at for det Første de selv og deres Familier kunde leve og dernæst, at de kunde opspare saa meget, at de deraf kunde betale Indfæstningen. Jeg kunde ønske at see den Lovbestemmelse, hvor dette staaer (Gleerup: I hele Fæstelovgivningen!). Ja, det er noget ubestemt, hvad man saaledes kan faae ud af hele Fæstelovgivningen; man maatte vist soie nye Bestemmelser til om, hvorledes en saadan Fæstebonde skulde leve, hvor Mange han skulde have at ernære, hvormange eller hvor saa Børn, hvorledes de skulde gaae klædte osv. osv., alle saadanne Bestemmelser maatte findes, naar det virkelig var lovbestemt, at de skulde sidde paa saadanne Kaar, at de kunde ernære sig selv og deres Familier og tillige opspare, hvad de skulde give i Indfæstning. Men en saadan Bestemmelse vil man forgjæves lede om. Vi have vel Bestemmelser i den Henseende, men de gaae ikke i den Retning. Det Tieneste, der er bestemt, det er, at Gaardene ikke maae staae øde, det er lovbestemt, det er det, som ligefrem er udtalt i Forordningen af 25de Marts 1791. Hensigten er, at der skal sidde Bønder paa Gaardene, og, hvis en Eier sætter Prisen saa høit op paa en Gaard, at han ikke kan blive af med den, saaledes at den kommer til at staae øde, saa skal Amtmanden sætte visse Vilkaar, og Gaarden derefter overlades i Fæste. Altsaa i den bestaaende Lovgivning ligger kun det, at Vilkaarene skulle være saaledes, at Gaarden ikke staaer øde, men deraf følger tillige, at det Hensyn, som den ærede Rigsdagsmand vilde have udelukket fra disse Betragtninger, at der andetsteds fra kan komme Capitaler ind for Fæstegodsset, aldeles Intet har at betyde; thi, dersom Godseierens egne